

Skuffelse efter at have kostet uhyre Værdier og have foranlediget en Mængde Ulykker, ikke paa Grund af ond Vilje fra de Herrer Socialdemokraters Side, men fordi de efter vor Mening se fuldstændig fejl paa Sagen. Det ærede Medlems Udtalelser i Dag vise efter min Mening bedre end meget andet, hvor fejlagtig Socialdemokraterne se paa Forholdene i det hele, forudsat at det ærede Medlems Udtalelser ere et fuldt Udtryk for hans Parti. Naar man nemlig vil til at omdanne hele Verden paa Grundlag af videnskabelige Forudsætninger, tror jeg, at alle praktiske Mænd paa Forhaand ville være paa det rene med, at saadanne Forsøg have de allerstørste Udsigter til at mislykkes.

Det ærede Medlem gjorde mig ogsaa Uret, naar han sagde, at jeg havde krævet Garanti af et enkelt Medlem. Jeg har netop fremhævet, at jeg ikke har krævet, at et enkelt Medlem skulde stille Garanti, det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) har ogsaa der misforstaaet mig, det, jeg har sagt, er, at man af det enkelte Medlem og af hans Forbindelse med Fagforeningerne kunde vente, at han vilde formaa Fagforeningerne til at stille den Garanti, der var nødvendig for, at Sagen kunde komme i Gang, og naar nu det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds siger, at det kan man ikke vente sig af Industriens Arbejdere, saa er det en ganske ejendommelig Udtalelse. Ellers hører man altid, at Industriens Arbejdere, Byarbejderne strække Haanden ud mod deres stakkels Brødre Landarbejderne for at lykسالiggøre dem med de samme Organisationer, de selv have, for at hæve dem op og fremme deres Lykke, men saa snart det gælder en lille Skilling, saa melde Industriens Arbejdere sig: ikke hjemme og sige: vi have ingen Penge til at støtte Landarbejderne, selvfølgelig. Kære Landarbejdere, det eneste rigtige er, at I i Forening, Gruppe for Gruppe faa et Stykke Jord at drive. Naar bare I faa det, saa vil alting gaa godt. Vi kunde jo sagtens — sagde det ærede Medlem — ved Hjælp af Fagforeningerne stille et Forsøg paa Benene, men I kunne ikke forlange Penge af os. Gode Ord og Raad have vi saa mange af, det skal være, men Penge — nej, om Forladelse, saa ere vi ikke hjemme! Jeg beklager, som sagt, at Forsøget ikke er blevet gjort ved denne Lejlighed, og jeg tror, det vilde have været heldigst, om Staten havde hjulpet med dertil, thi skal man vente, indtil Socialdemokraterne ved Fagforeningernes Hjælp gøre

Forsøget, ville vi komme til at vente til Dommedag. Vi ville fra denne Side blive ved at høre Forklaringer og Forsikringer, hvor udmærket Fællesdrift af Jord vil blive, men vi ville aldrig faa at se Forsøg paa virkelig at faa dette ført ud i Livet, og det af den ganske simple Grund, at de Herrer selv ikke tro derpaa. Alt det, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borghjerg) talte om, at man jo ikke kunde anstille saadanne Forsøg under de nuværende Konjunktur- og Konkurrenceforhold, passer slet ikke. Det, som han udtalte om, at Konjunktur- og Konkurrenceforholdene kunne stille sig saaledes, at hele Landbruget gik i Stykker, og saa vilde ogsaa en saadan Fællesdrift gaa i Stykker, er meget rigtigt, men det viser slet ingen Ting. Det, som skulde bevises, og andet er der ingen, der forlanger, er, at en saadan Jordlod, dreven i Fællesskab af et vist Antal Familier, er i Stand til bedre end en tilsvarende Jordlod, dreven efter det nuværende System, at føde dem, der drive Jordloden. Det er det, der skulde bevises, og det kan bevises lige saa fuldt under det nuværende Ejendomssystem som under et hvilket som helst andet.

Jeg takker for øvrigt det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borghjerg) for alle de Oplysninger, han gav mig. Navnlig takker jeg ham for den Anvisning, han gav mig, paa at læse en ny Socialistbog. Men det ærede Medlem tager fejl, naar han mener, at jeg ingen har læst hidtil. Jeg har læst mange, men det maa ikke have været de rigtige, thi de have ikke overbevist mig. Men nu har det ærede Medlem jo givet mig Anvisning paa en Bog, som jeg skal læse, og som han er sikker paa fuldstændig vil overbevise mig. Jeg ved jo ikke, hvorvidt den virkelig vil overbevise mig, naar jeg faar den læst. Jeg kan kun sige, at det i denne Sag som i enhver anden er mig om at gøre at søge Sandhed, og naar jeg finder det, som for mig kommer til at staa som Sandhed, at vedkende mig, at jeg finder, at det er Sandhed. Det ærede Medlem kan derfor være overbevist om, at hvis jeg ikke i Løbet af nogle Dage vedkender mig at være Socialdemokrat, saa er det, fordi jeg ikke i denne Bog har fundet den Sandhed, jeg søger. Men det er jo muligt, at det ærede Medlem faar Ret — jeg kan jo først vide det, naar jeg har læst Bogen — og at jeg paa Grund af denne Bog ender som Socialdemokrat. Men et kan det ærede Medlem være sikker paa: som Videnskabsmand ender jeg ikke.